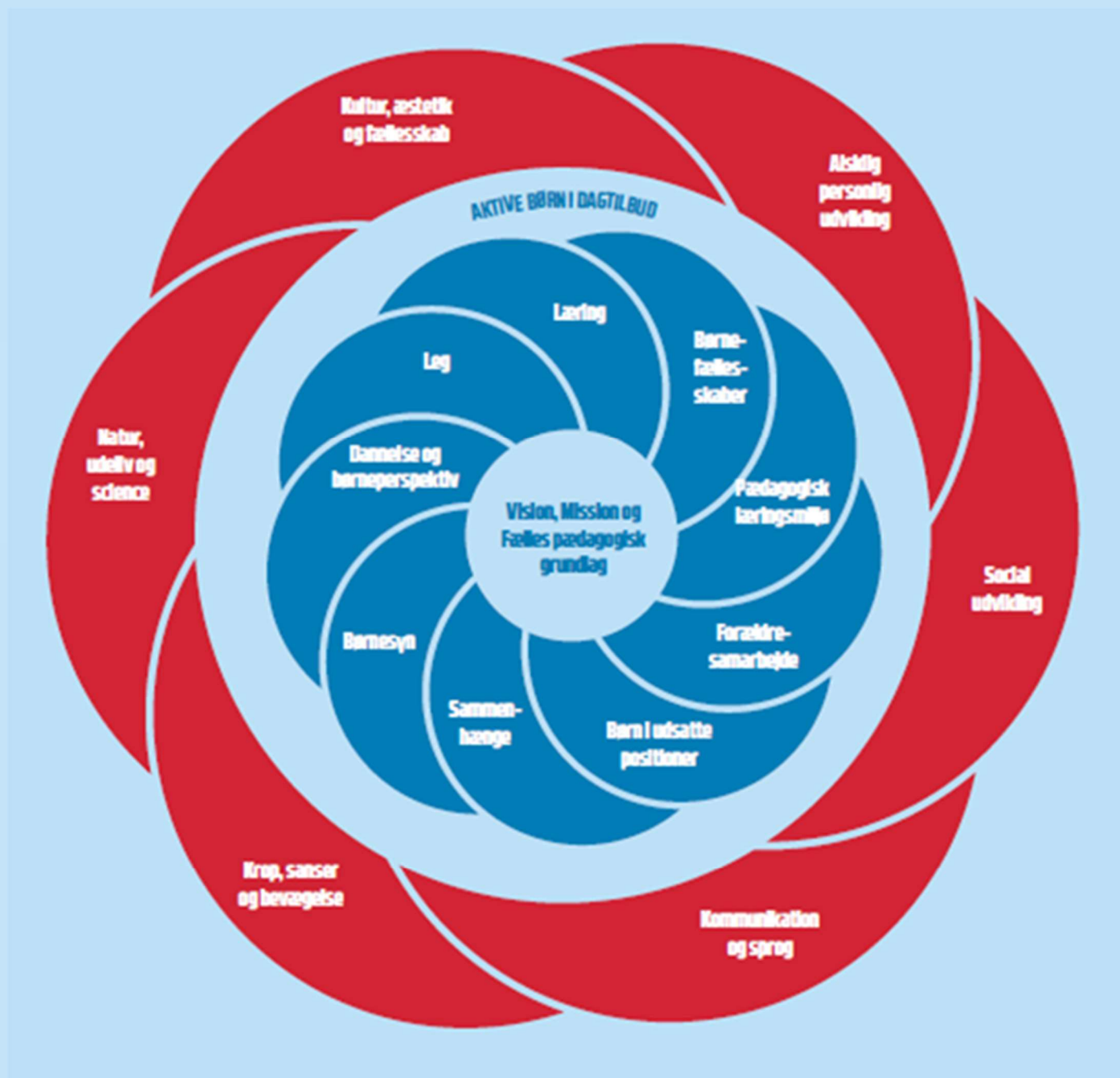

Pædagogisk læreplan for Skovlinden (Vesterlunden) 2022-2024

Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og Børne- og socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#). Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag fra ministeriets publikation.

Svendborg Kommunes dagtilbud

"Vision, Mission og Fælles Pædagogisk grundlag" er den fælles klangbund i Svendborg Kommunes kommunale og selvejende dagtilbud. Den sætter, sammen med den styrkede pædagogiske læreplan, en fælles retning for det pædagogiske arbejde i Svendborg Kommunes kommunale og selvejende dagtilbud.

"En barndom i bevægelse" er et centralt begreb i visionen og rummer flere betydninger. For det første om barndommen som en enestående tid i ethvert menneskes liv med en særlig værdi i sig selv. Derudover om bevægelse som fx fysisk bevægelse, som følelsesmæssig bevægelse og som barnets generelle udvikling.

I Svendborg Kommune er børns leg og bevægelse valgt som bærende element for at realisere og omsætte den styrkede pædagogiske læreplan. "Aktive børn i dagtilbud – sundere, gladere og klogere børn", er udarbejdet lokalt i Svendborg og sætter legen og fysiske aktiviteter i spil hen over dagen. Alle medarbejdere i kommunale og selvejende dagtilbud er uddannede i Aktive Børn i dagtilbud og husene og dagplejegrupperne er GazelleBørnehuse eller GazelleDaglejere, som er defineret som et sted, hvor der er særligt fokus på fysisk aktivitet som pædagogisk redskab.

Vesterlunden:

Er et dagtilbud bestående af 6 børnehuse: Nordenvinden, Nordlyset, Skovlinden, Ryttergården, Kildebækken og Kernehuset, vores børnehuse er beliggende i Nordre og Vestre bydel.

Alle 6 børnehuse har både vuggestue- og børnehavegrupper.

Vores børn går videre til op til 10 forskellige skoler hvert år, og i forhold til ForårsSFO er vores primære samarbejdspartnere Vestre og Rantzausminde skole.

Hvert børnehus har en pædagogisk teamleder, der har den daglige ledelse i børnehuset og som samarbejder i et lederteam om hele Vesterlunden og med en fælles Dagtilbudsleder.

Kendetegnende for Vesterlundens børnehuse er, at de alle ligger op ad skov og grønne områder; og Kildebækken og Kernehuset også tæt på strand/vand. Det betyder, at vi gør stor brug af naturen både indenfor og udenfor børnehusets område.

Forældrebestyrelsen i Vesterlunden består af en forældrerepræsentant fra hvert børnehus, som sammen arbejder for børnenes bedste, arbejder med budget og principper og er i dialog med politikere i Børne- og Ungeudvalget. Forældrebestyrelsen arbejder også med principper i forhold til den nye Styrkede pædagogiske læreplan, f.eks arbejdet med overgange i børns liv og samarbejde om børns læring m.v.

I dagtilbud Vesterlunden arbejder vi ud fra den fælles ambition for børneområdet, som er besluttet i Børne- og Ungeudvalget: "Vision, mission og fælles pædagogisk grundlag", https://www.svendborg.dk/sites/default/files/PDF/vision_mission_og_faelles_paedagogisk_grundlag_-_okt_2020.pdf som understøtter arbejdet med den nye Styrkede pædagogiske læreplan.

På de kommende sider kan I blandt andet læse om, hvordan vi i Vesterlunden arbejder med Pædagogisk læringsmiljø gennem hele dagen og hvordan vi gerne vil samarbejde med (jer) forældre om børnenes læring: – *hvordan forstår vi det, og hvordan ser det ud i praksis?*

Dette efterfølges af hvordan det enkelte børnehus arbejder konkret med målene indenfor hvert af de 6 læreplanstemaer.

Vi håber, at læsningen kan give jer et billede af, hvordan hverdagen er i Vesterlundens børnehuse.

På vegne af Vesterlunden

Vesterlundens lederteam

Pia Nørgaard, dagtilbudsleder.

Skovlinden børnehus:

Skovlinden er et integreret børnehus i dagtilbuddet Vesterlunden. Vi er i 2022 ca. 55 børnehavebørn, 32 vuggestuebørn og 30 medarbejdere. I Skovlinden skaber vi mangfoldige læringsmiljøer med plads til at alle børn er forskellige. Vi tilrettelægger hverdagen, så hvert barn gives de bedste muligheder for at trives og udvikle sig. I Skovlinden har vi ressourcepladser til de børn, der har brug for ekstra pædagogisk støtte. Vi har gennem de seneste år specialiseret os særligt i at skabe trivsel og deltagelsesmuligheder for børn med autisme og andre gennemgribende udviklingsforstyrrelser. Som pædagogisk metode til dette arbejder vi med TEACCH og PECS i en lille gruppe med op til 6 børn.

Alle børn har en gruppe som tilhørsforhold, da en af vores værdier er, at børn udvikler sig i tætte relationer med få voksne og andre børn. I disse grupper indgår også børn på ressourcepladser med fx socio-emotionelle udfordringer, cerebral parese, eller andre udfordringer.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Medarbejderne i kommunale og selvejende dagtilbud har i forløbet "Børns leg og eksperimenterende virksomhed" arbejdet med de fem elementer fra det pædagogiske grundlag:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Se på billederne herunder hvordan vi forstår leg i henholdsvis børnehaven, vuggestuen og gruppe 4:

LEGER LÆG

LEGI
MMER VI
OG
DO ★

• HVOR BEJER VI HEN?

LEGI ER VIGTIG FOR LEGENS SKYLD

- FOR AT FINDE UD AF HVEM JEM ER
- FOR AT FINDE UD AF HVEM DU ER
- FOR AT FINDE UD AF HVORDAN VERDEN ER

• NATUR OG EKSPERIMENTER

• VENSKAB

• OMSORG OG EMPATI

• KROP-SKEG OG BALLADE

• KREATIVITET AF DIMENSIONER

• AT VÆRE EN ANDEN

• TROLDREFANTASI

Leg i vuggestuen

Børn og leg er væsentlig del af deres liv og er et afgørende begreb for barnets udvikling og velvære. Derfor er det vigtigt at sikre, at alle børn har adgang til gode legeaktiviteter og legeudrustning, der stimulerer deres nysgerrighed og læring.

Børninitieret leg - "Fri leg"

På benestriben

 Drengene prøver sine venner til at græse!
 Børnene eksperimentere og se små krybskabbet udfordret og bruge i legen.

Vand, stæbe

 Børnene forsøger at samle vand i et af sine skå.
 De sætter og udforsker naturen. Børnene eksperimenterer med vand og prøver glæden ved at være i samspil med naturen.

Bevægelse, løb, og at se det gode

 Fælles bevægelse og bevægelse i naturen.
 Kreativitet udfordret og børnene glæder sig til at lege.

Vokseninitieret leg - Pædagogstøttet leg

Sangstue

 Vi venter på at møde børnene for sangstue. Vi bestemmer, at vi skal have en sangstue sangen. Vi synger, som det er røgten, der vil danse og det er det...
 Vi synger og 2 børn danser med gangen. Alle vil andre siddet og klapper, mens de 2 danser og bevæger sig det andre tur...
 Et øjeblik bliver stemningen lidt mere løsløst og flere børn glæder sig til at danse samtidig - og de engle lyde, som ikke har før set eller deltaget i legen er med.
 Det er sket at se børnenes engagement og glæde end dansen og sangstuen. De synger bringer de alle børn og voksne sammen - de lærer af hinanden.

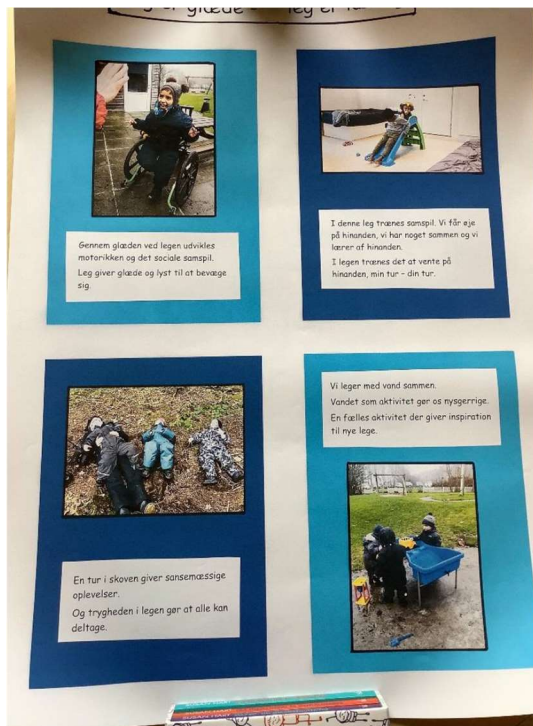
Et lille stue til at lege

 Fælles legeaktiviteter er i top. Det er god stemning i børnegruppen, når de sammen synger og den sproglige udvikling stimuleres.

Stor

 Det bliver i naturen, når man hopper og har det sjovt.

Næste gang du spørger, hvad dit barn har lavet i dag og barnet svarer "leg", så husk på at det gode, dit barn har været i leget med at udvikle. Børn leger for at lege. Legen har værdi i sig selv.

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vuggestuen: I vuggestuerne struktureres dagen, så der er lagt vægt på:

- **Nærvær** børn og voksne imellem, samt børn og børn imellem, da vi ved, at det er i de tætte relationer, barnet udvikler sig,

Eksempel: en pædagog sidder på gulvet og leger "ro, ro, ro din båd" med et barn. Barn og pædagog ser hinanden i øjnene, de smiler og griner sammen.

Eksempel: et barn leger i dukkekrogen. Barnet leger, at hun laver mad. Et andet barn kommer hen og stiller sig ved siden af bordet, hvor barnet leger. Det første barn siger: "Du kan få æble". De to børn leger videre sammen.

- **Forudsigelighed** så der er en ramme om dagen og børnene ved, hvad der skal ske. Når barnet er tryk gennem en forudsigelig ramme og den tætte relation, kan det bevæge sig ud i verden og udforske denne med vished om, at der er en tryk voksenfavne at vende tilbage til,

Eksempel: det er tid til at rydde op inden formiddagsmad. Pædagogen siger højt ud i rummet, at "nu skal vi rydde op", mens hun selv går i gang med at samle lego op.

Eksempel: pædagogen sidder på gulvet midt i rummet. To børn leger lidt fra hende. De klatrer op på en kasse og hopper ned på madrassen. Et tredje barn bevæger sig stille henimod de to andre, men vender om og sætter sig på skødet af pædagogen. Pædagogen spejler barnets lyst til at være med i de andres leg og opmuntrer med ord, barnet til at prøve igen. Barnet går hen og kravler op på kassen, hopper ned og går glad hen til pædagogen og sætter sig på skødet af hende.

- **Bevægelse** da vi ved, at børn lærer med kroppen forrest, og at barnet ikke har en krop, men er en krop,

Eksempel: et barn er på badeværelset med en pædagog for at få ren ble på. Pædagogen kører puslebordet ned til gulvet og opfordrer barnet til at kravle op. Under hele skiftesituationen får pædagogen barnet til at hjælpe til og være aktiv med kroppen i påklædningen. Imens italesætter pædagogen, hvad barnet gør og hvad kropsdelene hedder.

Eksempel: pædagogen har planlagt at børnene skal lære noget om frugt. Hun har taget appelsiner med og deler dem ud til børnene, som skal skrælle dem. Da de er skrællet, får børnene hver en appelsinpresser og pædagogen har en juicer, som et barn hjælper hende med at putte appelsiner i. Da appelsinerne er blevet til juice, smager alle på det og taler om at frugten blev til noget, der kan drikkes.

- **Kommunikation** da vuggestuebarnet er afhængig af at blive set, hørt og forstået og gennem spejling selv udvikle evnen til at kommunikere fra nonverbalt til verbalt.

Eksempel: efter morgenmaden beder pædagogen et barn gå hen til bordet med sin tallerken. Barnet går ned fra stolen og på vej hen til køkkenbordet med tallerkenen. Hun stopper brat op, da to større børn leger en højlydt leg ved siden af, hvor hun skal gå. Pædagogen siger fra afstand:

"Du ser på, de leger". Barnet står stadig helt stille. Pædagogen siger, "Du kan gå forbi dem". Pigen står stadig helt stille. Pædagogen siger "Skal jeg hjælpe dig?". Pigen vender sig om og nikker til pædagogen.

Eksempel: En gruppe børn og to pædagoger maler på mælkekartoner. Imens taler de om farven på den maling, de bruger. En pige ser på malerbøtterne i midten af bordet og siger "Nu jorang" Pædagogen siger "Du vil gerne have orange farve nu" og giver pigen orange maling.

Ovenstående punkter tænkes ind i såvel planlagte vokseninitierede aktiviteter, børnenes mulighed for egen leg, leg som det pædagogiske personale indgår i, rutinesituationer som borddækning, bleskift m.m. Dagen er bygget op, så der er en vekselvirkning af disse procesparametre og hvor der tages højde for og gives plads til barnets eget perspektiv og medbestemmelse. I disse skabes pædagogiske læringsmiljøer, som er inspirerende og mangfoldige og målrettet det enkelt barn og børnegruppen.

Det er pædagogerne, der har det faglige ansvar for det pædagogiske læringsmiljøes kvalitet i de daglige aktiviteter og samspil og sørger i samarbejde med pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter for at arbejde i mindre grupper, så hvert enkelt barn er i tæt samspil med få andre børn og få pædagoger/medhjælpere.

Børnehaven: I børnehavegrupperne struktureres dagen, så der er lagt vægt på:

- **Du og jeg sammen om noget.** Det er, når barnet er sammen med en eller flere andre om et fælles tredje, at fordybelse kan ske og læring finde sted,

Eksempel: en gruppe drenge bygger vejbaner med små træklodser. De taler om, hvordan vejene skal være og hvor de fører hen. En pædagog bygger uden ord en vejbane på en anden måde, end det drengene gør. Det inspirerer en af drengene til at gøre det samme, hvorefter de andre følger trop. Legen udvikler sig til at der også bygges lufthavn, færgeleje m.m.

Eksempel: en pædagog igangsætter et legeforløb, hvor der leges købmand. En mindre gruppe børn er med. Der stilles varer op, laves prisskilte, bygges indkøbsvogn, forhandles og bestilles nye varer hjem til butikken.

- **Forudsigelighed og spontanitet**, så der er en ramme om dagen, som barnet kan finde tryghed i, men samtidig plads til det, der opstår, når børn og voksne er sammen og spontane idéer får liv,

Eksempel: til morgensamlingen gennemgås dagens forløb og pædagogerne fortæller børnene, hvad der skal ske. Et barn gennemgår dagstavlen og viser, at han kender den struktur, dagen plejer at have. Et af børnene foreslår, at der skal leges med modellervoks. Pædagogen griber idéen og lover barnet, at der findes modellervoks frem efter samlingen.

Eksempel: alle børn er på legepladsen efter frokost. En gruppe børn bygger et tårn af grønne mælkekasser. En pædagog ser det og spørger, om han må være med. Han finder gamle juletræer frem, som kan isolere tårnet. Sammen finder børn og pædagog på, at det ikke længere er et tårn, men en rumraket.

- **Bevægelse** da vi ved, at børn lærer med kroppen forrest, og at barnet ikke har en krop, men er en krop,

Eksempel: to pædagoger har sat et legeværksted op. De har forvandlet motorikrummet til et savværk og børnene bliver til træstammer, som måles op, saves over, skæres til flis, presses, pakkes og sendes. Der grines og hvines, når børnene bliver masseret, kildet og trykket.

Eksempel: i samlingen arbejdes der med begreberne foran, bagved, ved siden af, ovenpå og under. Pædagogen har sat et bord op og børnene bevæger sig med pædagogens hjælp rundt i de forskellige positioner.

- **Kommunikation**, da børnehavebarnet fortsat er i gang med at forstå og blive forstået gennem nonverbal og verbal kommunikation. Gennem sproget udtrykker barnet sin mening og kan derved præge leg og aktiviteter

Eksempel: to piger sidder og tegner. Den ene pige siger til pædagogen, at hun gerne vil tegne en kat, men kun kan, hvis der er en kat at se på imens. Sammen finder de en figur af en kat, som hun kan se efter.

Eksempel: en dreng er ked af det på legepladsen. Han forklarer en pædagog, at han er ked af, at en anden ikke længere vil lege med ham. Pædagogen hjælper ham med at tale med det andet barn om, hvad der var sket imellem dem. Sammen finder de frem til en ny leg, som de begge gerne vil lege.

Ovenstående punkter tænkes ind i en vekselvirkning mellem planlagte vokseninitierede aktiviteter, børnenes mulighed for egen leg, leg som det pædagogiske personale indgår i, rutinesituationer som borddækning, bleskift m.m. Dagen er bygget op, så der er en vekselvirkning af disse procesparametre og hvor der tages højde for og gives plads til barnets eget perspektiv og medbestemmelse. I disse skabes pædagogiske læringsmiljøer, som er inspirerende og mangfoldige og målrettet det enkelt barn og børnegruppen.

Det er pædagogerne, der har det faglige ansvar for det pædagogiske læringsmiljøes kvalitet i de daglige aktiviteter og samspil og sørger i samarbejde med pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter for at arbejde i mindre grupper, så hvert enkelt barn er i tæt samspil med få andre børn og få pædagoger/medhjælpere.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Svendborg Kommunes dagtilbud prioriteres forældresamarbejdet højt, da det er forældrene der har størst indflydelse og betydning for barnets trivsel og udvikling

Vesterlundens forældrebestyrelse har arbejdet dels med principper for overgange i børns liv og dels med princip for samarbejde med forældre om børns læring:

Forældre og personale deler løbende viden og erfaringer om barnets trivsel, udvikling og læring – og har et fælles ansvar i forhold til at invitere hinanden til at inspirere og samarbejde på forskellige måder.

Forældrebestyrelsen vil gerne bakke op om, at alle børn skal være en del af fællesskabet. Vi ved, at det betyder meget, hvordan vi forældre taler og handler, og vi opfordrer til: At lære børnenes navne, så man kan sige Hej til dem (og ved, hvem ens barn snakker om), Altid tale pænt om andre børn. Lade ens børn lege med mange forskellige. Og - Byde nye forældre og børn velkomne ved at invitere dem ind i fællesskabet.

I praksis er der en bred tilgang i forældresamarbejdet i Vesterlunden. Forældre kan deltage i fællesarrangementer, og følge med i informationer og billeder via AULA. Der er nyhedsbreve omkring årets gang eller særlige tematiserede aktiviteter.

Garderobesnakke har en stor værdi i hverdagen, hvor personalet møder forældrene som en resource, og opbygger en tillidsfuld relation. I garderobesnakken er der små hverdagsfortællinger, og der gives vejledning i alt fra madpakkeindhold til grænsesætning.

Opstår der tvivl eller brug for afklaring af behov og forventninger i forbindelse med garderobesnakke, planlægges en struktureret vækstsamtale, som beskrevet nedenfor.

Forældre er altid velkomne til at bede om en samtale, hvis de vurderer et behov, eller der er noget i hverdagen, der bekymrer, eller der sker noget i familien, som kan have betydning for barnets trivsel.

Der er også mulighed for indflydelse og inddragelse via forældrebestyrelsesarbejdet, hvor forældre har direkte adgang til politikker, principper og værdier i institutionen. I Vesterlunden sætter vi en stor værdi i indsatsen for at sikre det gode brede samarbejde med forældre som er tilknyttet institutionen.

Vuggestuen:

Alle forældre tilbydes 1 velkomstsamtale i vuggestuen. Samt 1 samtale i forbindelse med overgang til børnehave.

For de børn der er i FOKUS, er der større hyppighed omkring forældresamtaler.

Børnehaven:

For børn i FOKUS er der flere forældresamtaler.

Overgange:

Der **skal** foregå overlevering mellem vuggestue og børnehave senest 1 måned før barnet fylder 3 år. Dette overleveringsmøde deltager forældrene også i.

Der **skal** foregå overlevering mellem børnehave og skole for børn i fokus eller udsat position senest 1 måned før start i forårs-SFO.

I Vesterlunden prioriteres forældresamarbejdet via systematik, og også med kobling til FOKUS, og antallet af samtaler tilpasses barnets, og familiens behov. (FOKUS er en Trivselsvurdering af alle børn en gang om året)

For at sikre kvalitative samtaler, tager vi udgangspunkt i Vækstmodellen, som vi har stor erfaring med.

En dagsorden på mødet med forældrene kan se således ud:

- Hvordan tænker I det går, **hvad går godt?**
- Beskriv barnets generelle trivsel.
- Samtale omkring barnet, med udgangspunkt i vækstmodel. Hvad er barnet god til? hvor er barnet **udfordret?**
- Lav udviklingsplan ved at afsøge **muligheder**. Oplys, i denne sammenhæng, forældrene omkring vores eksterne samarbejdspartnere.
- Indgå **aftaler** for indsats og handling.
Evaluer samtalen med forældrene, **det bedste ved samtalen.**

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Svendborg Kommunes kommunale og selvejende dagtilbud er FOKUS betegnelsen for trivselsvurderinger af alle 0-6årige børn, som foretages af de pædagogiske medarbejdere.

Når alle børn systematisk bliver trivselsvurderet, får vi øje på, hvis et barn er i begyndende mistriksel. Dette giver os mulighed for tidligere at give børn den nødvendige og mest hensigtsmæssige indsats i et tæt samarbejde med forældrene.

Kernen i vores arbejde med børn i udsatte positioner:

- Vi sætter tidligt ind, når der er ubalance i trivslen og arbejder i zonen for nærmeste udvikling
- Forældre er barnets vigtigste ressource, som vi aktivt samarbejder med
- Når det er nødvendigt for barnets trivsel og læring udvider vi samarbejdet med tale/høre konsulent, sundhedsplejerske, psykolog og socialrådgiver.
- Vi justerer det pædagogiske læringsmiljø efter det enkelte barn og den konkrete børnegruppe
- Vi arbejder ofte i mindre børnegrupper for at skabe trygge, pædagogiske og mangfoldige læringsmiljøer

Generelt i Skovlinden og i høj grad for de børn, der har en ressourceplads, arbejder vi med fokus på læring i børnefællesskaber og tryghed i relationer til de voksne. Alle børn har en primærvoksen, nogle sekundære voksne i gruppen og kendte voksne i resten af huset. Vi har en tydelig og forudsigelig ramme om dagen, som er med til at give alle børn en ydre styring og dermed hjælp til at opbygge en indre fornemmelse af rytme og struktur. Vi tilbyder børnene et anerkendende og guidende miljø med fokus på det enkelte barns og børnegruppens læring, trivsel, udvikling og dannelse.

For at understøtte børn med særlige gennemgribende udviklingsforstyrrelsers forudsætninger for trivsel og læring har vi en lille gruppe. Her foregår arbejdet med børnene i en mindre enhed med mulighed for at benytte specialpædagogiske redskaber og metoder. Her er god mulighed for at arbejde individuelt med det enkelte barn alt efter barnets behov og udfordringer. Det er de samme få pædagoger, børnene mødes af. Der er tydelig dagsrytme for hvert barn, således at dagen er tilrettelagt ud fra de mål i en handleplan, der sammen med forældre og tværfaglige samarbejdspartnere er opstillet for barnet. I gruppen arbejdes med Teachh-inspireret pædagogik og med kommunikationsredskabet pecs. Vi er i hele huset inspireret af nest-pædagogik ("Nest møder dagtilbud" af Karin Lykke) samt af bogen "Konflikter og low arousal" af Bo Hejlskov Elven som en del af vores børnesyn.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Svendborg Kommune begynder de kommende skolebørn i forårssfo 1. april. Børnehaven og skolen arbejder tæt sammen om at børnene får en god overgang til forårsSFO og efterfølgende bro til skolen. ForårsSFO arbejder videre med temaerne i den styrkede pædagogiske læreplan.

Børnehaven:

For at styrke overgangen fra børnehaven til forårsSFO skaber vi både læringsfællesskaber for kommende forårsSFO børn og læringsfællesskaber for en blandet gruppe børn. Med udgangspunkt i at børn udvikler sig i forskellige arenaer. Børnene har glæde af at være sammen med jævnaldrende, men også med yngre børn, hvor de som de ældste kan vise vej og udvikle mestring.

Vi styrker børnene i deres nysgerrighed – vi præsenterer dem for nye lege, vi øger børnenes lyst til at prøve nyt, når vi leger med ord, bogstaver og præsenterer børnene for kreative udtryksformer.

Vi har fokus på det sproglige, vi øver børnene i at kunne fortælle, lytte og kunne begå sig med de andre børn sprogligt i lege.

Vi styrker børnene i at kunne udtrykke og udsætte egne behov. Når vi eksempelvis holder samling, øger vi børnenes opmærksomhed på hinanden. Vi har mulighed for at læse bøger, vi synger og øver os i at kunne modtage kollektive beskeder.

Vi har sammen med forældrene fokus på at støtte det enkelte barn, så barnet på bedste måde kan bevæge sig fra børnehave til forårsSFO.

Vi har en aftale om, at vi i det kommende år får råd og vejledning fra skolen, i forhold til hvordan vi igennem leg får præsenteret bogstaver og tal for børnene.

Nogle eksempler:

- I dag er vi på værkstedet – vi har taget vores kasse med store træbogstaver med. Nogle børn kender bogstaverne, vi hjælper hinanden med at finde de bogstaver der er i børnenes navne. Børnene maler deres eget forbogstav -vi eksperimenterer med farver og materialer.
- Vi giver børnene mulighed for at vise og fortælle hvad de er optaget af og vi kan sammen planlægge nogle spændende forløbe, hvor det er børnene som viser vejen.
- De kommende forårsSFO børn er meget optaget af vilde dyr - Vi laver et tema omkring vilde dyr – vi skal sammen finde alle de vilde dyr. Vi eksperimenterer med materialer så vi selv kan fremstille vilde dyr. Vi øver os i fordybelsen og vedholdenhed.
- Igennem Aktive børn, bruger vi bevægelse og natur i mange af vores aktiviteter. Vores Gazelle-sang er den sang som vi synger i børnehaven og så en sang som alle forårsSFO børn synger i deres nye forårsSFO. Sangen symboliserer bevægelse men også noget genkendeligt fra børnehaven.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Vesterlunden arbejder vi med inddragelsen af lokalmiljøet på mange forskellige måder. Vi ser at lokalsamfundet rummer mange spændende muligheder ,vi som dagtilbud kan gøre brug af til at skabe endnu mere interessante og kvalificerede læringsmiljøer.

Eksempler:

- Vi samarbejder med det lokale bibliotek på flere forskellige måder. Nogle børnehuse har børnebibliotek i børnehuset. Andre låner bøger hjem til børnehuset. Vi bruger også deres kulturtilbud i form af teater, højtlesning og musik.
- Vi tager på lokale museer som eksempelvis Naturama.
- Vi besøger naturdestinationer som f.eks skov og strand.
- Til jul har vi hvert år aftaler med den lokale kirke om krybbespil og gudstjeneste.
- Vi er en del af projekt SVEND, hvor musikskolen besøger vores børnehuse og bringer musikken i spil.
- Vi har aftaler med UCL, hvor de studerende laver aktiviteter med grupper af børn.
- Vi har samarbejde med den lokale Erhvervsforskole, hvor enten vi eller de kommer på besøg og laver aktiviteter.
- Alle Vesterlundens børnehuse har ladcykler, så vi nemt kommer rundt i lokalområdet og på ture.
- Generelt vil vi meget gerne bidrage til, at børnene lærer deres lokalsamfund at kende. Hvor er det vi bor henne? og hvordan kan vi gå på opdagelse i det nære sammen med børnene?

Vi tror på, at børnenes sociale kompetencer øges ved at møde nye mennesker og besøge både nye og velkendte steder i lokalsamfundet. Det giver dem nogle værdifulde erfaringer i forhold til natur, idræt, kunst og kultur som de ellers ikke ville have fået hjemme i børnehuse. De får udvidet deres horisont og det skaber gode minder, at tale om både hjemme i hjemmene, men også sammen i børnehuset. Fortællinger om steder, fortællinger om andre og fortællinger om os selv bringes sammen og er medskabere af en fælles kultur. Børnene er medskabere af fortællingerne og danner erfaringer med nye steder. Det skaber sammenhæng i oplevelser og i en fælles kultur. Vi arbejder som personale med at få bragt så mange lærerplanstemaer i spil som muligt. I takt med at børnene bliver fortrolige med lokalsamfundet udvides læringsmiljøerne, så de passer til børnenes udvikling.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske læringsmiljø er foranderligt og indrettet så det kan tilpasses de pædagogiske aktiviteter og understøtte det pædagogiske læringsmiljø.

Vi har fleksible og varierende rum, der lægger op til leg med mange børn og fordybelse med få børn.

Der skal være fokus på æstetikken i de enkelte rum, så de inspirerer til leg og kreativitet og udfordrer børnenes fantasi.

Det betyder, at legetøj og materialer skal være let tilgængelige og brugbare for børnene; og at det er overskueligt, hvor man kan hvad.

Rummene skal være indrettet, så de kan ses i et børneperspektiv.

Det enkelte børnehus skal ses som en helhed, det vil sige, at rum, stuer/grupper indrettes forskelligt, så de understøtter det pædagogiske læringsmiljø med forskellige tilbud, fremfor med ens legetøj og materialer i alle rum, stuer/grupper.

Legepladsen/ uderummet skal også indrettes, så den understøtter det pædagogiske læringsmiljø og læreplanstemaerne. Der skal være en opdeling mellem vuggestue og børnehave, så de yngste kan bevæge sig trygt rundt.

Uderummet skal være fysisk opdelt, så børnene (det psykiske læringsmiljø) let kan overskue, hvad er hvor, og hvor kan/må man hvad?

Det fysiske børnemiljø:

Inde:

Eks: På stuen er der indrettet en ” køkkenkrog”, hvor der er opstillet komfur, et lille bord med stole, diverse til at lave mad og dække bord med. det er synligt for børnene, hvad man kan her; **forudsigeligheden** giver børnene mulighed for at gå direkte i gang med legen, **du og jeg – sammen om noget.**

I et rum er der staffelier, hvor papir og farver er tilgængelige for børnene, hvor de kan udfolde deres kreativitet og **spontanitet** i dette.

Ude:

Der er en asfalteret bane, hvor alle ved, at her må man cykle og køre med mooncar.

Der er et hjørne med buske/ pil, hvor børnene kan lege gemme, sidde og fortælle historier m.v

Der plads til de store **bevægelser** og lege, både de vokseninitierede og de børneinitierede..

Det psykiske børnemiljø:

Det psykiske børnemiljø er tilstede i alt, hvad der foregår; det afspejler sig i hele måden voksne og børn er sammen på, taler til hinanden, ser hinanden, tager hensyn, løser konflikter.

Eks: Et barn kommer ind om morgenen, de andre børn sidder ved morgenbordet. Barnet er ked af at skulle afleveres. Den voksne sætter ord på og anerkender barnets savn, og snart falder barnet til ro.

Det æstetiske børnemiljø i børnehøjde:

Inde:

Eks: Børnene har haft naturtema – der er nu en udstilling i et glasmonter med de ting, som børnene har fundet og arbejdet med.

På væggen, i børnehøjde, er der en fotoudstilling, som viser forløbet; med ord og billeder. Børnene bruger det til at kommunikere med hinanden og deres forældre. Det er æstetisk og det understøtter børnenes sprog og refleksionsevne.

Ude:

Eks: Der har været "Blomstens dag", alle børn har haft en blomst med, som plantes i den fælles blomsterkasse med navn.

Udover blomsterne pynter på det æstetiske udtryk, styrkes det psykiske børnemiljø; "Dig og mig – sammen om noget."

Vurdering af Børnemiljøet i et børneperspektiv:

I hverdagen er der mange måder, vi kan blive klogere på børnenes oplevelse af børnemiljøet og medinddrage deres perspektiver:

Eks: Vi kan spørge til samling, hvad der er godt ved legepladsen? Om der er noget de synes mangler (som de f.eks. har set et andet sted). Og det samme inde.

Vi kan sidde og spise og snakke om, hvem børnene har leget med – hvad en god ven er; og hvordan man kan blive gode venner igen, når man bliver uvenner.

Børnene kan tage billeder af de steder, de godt kan li' og vi kan sammen snakke om, hvad der er godt ved de forskellige steder.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

De seks pædagogiske læreplanstemaer er i den pædagogiske praksis i samspil med hinanden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling inden for disse to mål?

Vuggestuen:

Når et barn starter i Skovlinden får det tildelt en primærpædagog/medhjælper, som er den voksne, der tager sig særligt af barnet i opstarten. Primærpædagogen arbejder på at skabe en

tilknytning mellem hende/ham og barnet, så barnet har en voksen fra starten, som det kan føle sig særlig tryk hos. Primærpædagogen lærer i tæt samarbejde med forældrene om barnets behov, kompetencer og interesser og hjælper barnet med at komme ind i fællesskaber med de andre børn i gruppen. Efterhånden som barnet er trygt ved primærpædagogen, hjælper denne barnet med at skabe relationer til de andre pædagoger og medhjælpere i gruppen og på sigt i huset. Vi arbejder ud fra principperne i Tryghedscirklen, som går ud på at barnet for at udvikle sig skal være tryk i en sikker base og derfra kan bevæge sig ud og udforske verden, for at vende tilbage til den trygge base (primærpædagogen og gruppen) og bearbejde de indtryk, barnet har fået og som skal falde på plads inden i barnet. I dette arbejde er det afgørende, at der er skabt en tæt relation mellem barnet og primærpædagogen. Først når barnet er trygt i børnehuset og kender voksne, børn, rammer og rutiner, kan barnet bevæge sig frit rundt og have overskud til at bevæge sig væk fra de trygge rammer og ud og udforske sig selv i samspil med de andre.

I vuggestuen er spisesituationen et eksempel på en arena, hvor børnene får udvidet deres erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Vi spiser i mindre grupper for at skabe ro og fordybelse. Mange børn bruger spisesituationen som en pause, hvor de har brug for roen og muligheden for at fordybe sig i maden. Børnene øver sig individuelt i at mestre de krav, en spisesituation stiller. Hvert enkelt barn betjener selv egen madpakke og drikkedunk. De ved, hvordan den ser ud og føler ejerskab til den. Det er med til at øge engagementet og følelsen af gåpåmod og livsduelighed. Måske ønsker barnet sig en madkasse magen til kammeratens og kan udtrykke dette ønske. Måske har to børn samme mad med, og finder glæde og samhørighed i det. Under spisningen taler vi om, hvad børnene godt kan lide at spise. Nogle børn har måske noget med, de ikke kan lide, og vi snakker om, om man kan hjælpe med at smøre madpakken eller andre løsninger. Vi giver barnet mulighed for at prøve noget nyt, fx ved maddag hvor vi eksempelvis laver mad over bål. Vi øver at blive siddende lidt, når man er færdig med at spise for at vente på kammeraterne, naturligvis tilpasset barnets alder og udvikling. Børnene øver omsorg for hinanden ved at dele madpakker ud på skift og ved at hjælpe hinanden med at åbne svære madkasser. De store hjælper de små. Herved udvikles kompetencen til at deltage og være betydningsfuld i fællesskabet.

Leg er en stor del af dagen i vuggestuen. Gennem leg lærer barnet verden at kende ved at udforske, prøve, gentage og dermed erfare hvad barnet kan og er på vej til at kunne.

Børnehaven:

Når et barn starter i Skovlinden får det tildelt en primærpædagog/medhjælper, som er den voksne, der tager sig særligt af barnet i opstarten. Primærpædagogen arbejder på at skabe en tilknytning mellem hende/ham og barnet, så barnet har en voksen fra starten, som det kan føle sig særlig tryk hos. Primærpædagogen lærer i tæt samarbejde med forældrene om barnets behov, kompetencer og interesser og hjælper barnet med at komme ind i fællesskaber med de andre børn i gruppen. Efterhånden som barnet er trygt ved primærpædagogen, hjælper denne barnet med at skabe relationer til de andre pædagoger og medhjælpere i gruppen og på sigt i huset.

Vi arbejder ud fra principperne i Tryghedscirklen, som går ud på at barnet for at udvikle sig skal være tryk i en sikker base og derfra kan bevæge sig ud og udforske verden, for at vende tilbage til den trygge base (primærpædagogen og gruppen) og bearbejde de indtryk, barnet har fået og som skal falde på plads inden i barnet. I dette arbejde er det afgørende, at der er skabt en tæt relation mellem barnet og primærpædagogen. Først når barnet er trygt i børnehuset og kender voksne, børn, rammer og rutiner, kan barnet bevæge sig frit rundt og have overskud til at bevæge sig væk fra de trygge rammer og ud og udforske sig selv i samspil med de andre.

Barnet lærer omgivelser, de andre og ikke mindst sig selv at kende via leg. Det er i leg, barnet øver sig i roller og kan lege noget af det, der rører sig i barnet. Vi prioriterer derfor mulighed for leg højt.

Garderoben er et eksempel på en daglig tilbagevendende arena, hvor børnene har mulighed for at udfolde, udforske og erfare sig selv og hinanden igennem den, for nogle, vanskelige og udfordrende opgave det er at tage tøj på og af. I garderoben udvikles alsidig personlig udvikling ved, at barnet får en tro på at "jeg kan selv".

Her spiller det en vigtig rolle at der er et godt samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem - at der er omsorg, så børnene føler sig trygge og tør være nysgerrige på deres læring.

Det er de voksnes ansvar at støtte barnets engagement og deltagelse i den læreproces det er at blive selvhjulpne.

I garderoben er der oftest flere børn som samtidig tager sit tøj på eller af - hermed får pædagogen rig mulighed for at understøtte barnets deltagelseskompetence. Det gør barnet ved at balancere mellem iagttagende og mere initiativtagende positioner i de forskellige aktiviteter og relationer, de indgår i.

Her kan den voksne støtte barnet i vedholdenhed og koncentrationsevne - hvilket er afgørende evner for barnets udvikling og læring videre i livet. Deltagelseskompetence sker ved at barnet motiveres til at prøve selv og samtidig motiveres af at se på, hvad de andre børn kan. Børnene hjælper hinanden og de store finder stolthed i at kunne hjælpe de små.

Gennem anerkendelse af barnet, og ved at følge barnets initiativ - samt være opmærksom på barnets zone for nærmeste udvikling - kan man hjælpe barnet med at håndtere udfordringer samt støtte barnet i at udvise udholdenhed og gåpåmod.

Mens der arbejdes med at tage tøj på i garderoben, kan pædagogen samtidig understøtte barnets dannelse og livsduelighed. Livsduelighed udvikles bl.a. ved at barnet ser sig selv og andre og derigennem udtrykker ønsker og behov, fx for ikke at have hue på, for de har de andre børn ikke. Pædagogen skal invitere barnet til at udtrykke sig respektfuld, og hjælpe barnet til at være opmærksom på andres oplevelser af situationen. Ved samtidig at anerkende barnets perspektiver, får barnet medbestemmelse og oplevelsen af at være betydningsfuld.

Børn i børnehavealderen er i gang med at lære at være en del af et fællesskab. Det indebærer en begyndende bevidsthed om at være et jeg, som kan påvirke omverdenen og som nogle gange må udsætte behov for at indgå i fællesskabet. Barnet begynder i det små at kunne mentalisere – dvs. at se sig selv udefra og den anden indefra. Vi understøtter dette ved at hjælpe barnet med at indgå i det fælles og rumme de svære følelser, som det kan udløse, når barnet er nødt til fx at vente på tur eller deltage i noget, som barnet har mindre lyst til.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling inden for disse to mål?

Vuggestuen:

I vuggestuen indgår børnene i små grupper med henblik på at danne relationer og at se hinandens forskelligheder. Der planlægges pædagogiske aktiviteter i forhold til børnenes udvikling, så børnene gives mulighed for succesoplevelser sammen. Det pædagogiske personale positionerer sig ved siden af, foran og bagved og i øjenhøjde med børnene. Herved kan børn hjælpes ind i leg, hjælpes med at invitere andre ind i leg og gives mulighed for medbestemmelse. Medbestemmelse er fx når børnene er med til at vælge hvilke sange, der synges i samling. Vi øver opmærksomhed på hinanden og hjælpsomhed, fx ved at dele madpakker rundt og række skraldespand til hinanden. Det pædagogiske personale møder alle børn med empati og indlevelse, hvilket er en forudsætning for, at disse sider kan udvikles i barnet.

Det pædagogiske personale italesætter hensigter fra et barn til et andet for at hjælpe børnene med at forstå og aflæse hinanden. Vi spejler barnets følelser og vi lærer børnene at hente hjælp til hinanden. Vi anvender metoder som low arousal og anerkendende tilgang. Det styrker børnenes empati at se, hvordan situationer med stærke følelser kan tackles og børnene gøres bevidste om egne følelser. Pædagogen anerkender barnet, som det er og gør dermed det sociale fællesskab opmærksom på det enkelte barns værd.

I vuggestuen anvender vi selvsnak som en metode til at lære barnet at forstå de andre børns hensigter og barnets egne følelser. Det er fx hvis et barn løber hurtigt hen mod et andet barn, som bliver forskrækket over den andens fart. Så siger vi: "Nu løber Per lige hen til Åse for at sige hej. Åse bliver nok lidt overrasket, når han kommer så hurtigt."

Vi hjælper en begyndende bevidsthed på vej om at barnet er sig og en del af et fællesskab og at det, barnet gør, har betydning for de andre.

Børnehaven:

I børnehaven tilrettelægges aktiviteter med fokus på børnenes relations dannelse til hinanden. Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns evner og udviklingsmuligheder, når vi tilrettelægger en pædagogisk aktivitet, der skal styrke den sociale udvikling. Rammen kan være pædagogisk sat, fx sygehusleg eller piratleg, eller rammen kan give mulighed for at børnene vælger leg og fællesskab ud fra interesse og lyst, fx modellervoks ved bordet, legefællesskab, leg i verdensrummet. Det pædagogiske personale følger børnenes spor og sætter aktivitet i gang i mindre grupper, som tager udgangspunkt i børnenes interesse samt en pædagogisk vurdering af, hvilke børnefællesskaber der er udviklende for det enkelte barn og gruppen af børn og børnene hjælpes ind i små fællesskaber og lege. Vi behandler børn forskelligt for at give dem lige muligheder for trivsel og udvikling. I Skovlinden er mange forskellige børn med meget forskellige behov. Det betyder fx at et barn må være inde, selvom alle andre er ude, hvis barnet har behov for en lille pause fra fællesskabet. Det er fx at et barn må cykle inde, selvom det normalt ikke er her, vi cykler, fordi hun har et handicap, der begrænser hende i at kunne følge med de andre børn, medmindre hun cykler. Her kan også være børn, som er udfordret i forhold til følelsesmæssige reaktioner, fx bliver meget vred og giver højlydt udtryk for dette med ord og krop. At vise børnene at vi rummer barnet med de voldsomme følelsesudbrud, er med til at give alle børn kompetencer i at aflæse andre og at give plads til forskellighed.

Vi ved, at alle børn kan noget og alle børn har værdi, som de er. Ved at tydeliggøre barnets styrker overfor de andre børn, gives mulighed for at alle børn finder plads i børnefællesskabet. Ved hjælp af materialet og metoderne Trin for trin, livskundskab, spejling og selvsnak arbejder vi med følelser og sociale kompetencer. Det er ikke altid nemt som barn at tilsidesætte egne behov og indgå i et fællesskab. Vi hjælper det på vej ved at insistere på at alle børn deltager i fælles aktiviteter i det omfang, det enkelte barn kan. Og vi hjælper barnet ved at rumme og italesætte de svære følelser, der kan vise sig, når der stilles krav til barnet.

Når uenigheder opstår eller der på anden måde kommer ubalance i børnenes sociale fællesskaber, træder pædagogen til og hjælper børnene med, hvordan situationen kan håndteres. Pædagogen hjælper børnene med at italesætte hensigter, lytte til hinanden og formulere hver især, hvordan barnet oplevede konflikten. Vi anvender metoder som Low arousal og anerkendende tilgang. Det styrker børnenes empati at se, hvordan situationer med stærke følelser kan tackles og børnene gøres bevidste om egne følelser. Pædagogen anerkender barnet, som det er og gør dermed det sociale fællesskab opmærksom på det enkelte barns værd.

Daglig samling på stuen og fælles fredagssamling træner børnene i at deltage i fællesskabet, i det fælles tredje. Forskellige forudsætninger, ønsker og interesser er på spil og børnene lærer om forskellighed og det at finde fælles fokus om noget.

Blandt andet i musikværksteder med vores musikpædagog øver børnene selvregulering. Det er fx, når man følger en fælles rytme med instrumenterne. Eller når der skal skiftes fra at spille stille til at spille vildt.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog inden for disse to mål?

Den 1. august 2016 blev det politisk besluttet, at alle 3årige skal sprogvurderes. Afhængigt af resultatet arbejdes der, ud over den generelle sprogindsats, med sproglige handleplaner for at styrke barnets sprog yderligere.

Vuggestuen:

Vi holder hver dag samling, hvor vi præsenterer børnene for sprogstimulerende aktiviteter som sang, rytmer, rim og remser. Vi starter og slutter med samme sang hver dag, der afgrænser samlingen og som giver børnene gentagelser og genkendelighed.

Vi har en anerkendende tilgang til børnene i kommunikationen. Vi er nærværende, har øjenkontakt med hvert enkelt barn og lytter til børnene og giver børnene tid til at respondere enten med ord, mimik eller kropssprog – alt afhængig af barnets alder og udviklingstrin. Sproget vokser i de nære relationer, så vi prioriterer at være sammen med børnene i mindre grupper, så der er tid og nærvær til dialog. Pædagogen er bevidst om egen verbale og nonverbale kommunikation og lader handlinger understøtte sproget. Fx ved at vise det, hun vil have barnet til, mens hun siger det og gentager mange gange. Vi benævner hvad ting hedder, fx siger tydeligt "Her er din madkasse", når barnet gives madkassen. De større børn hjælper de mindre børn og inspirerer med deres sprog det begyndende sprog hos de yngre børn.

Vi spejler det, vi tænker, er barnets intentioner for at hjælpe sproget på vej, da der derved kommer ord for følelser og hensigter. Vi bruger selvsnak som et redskab til at oversætte for barnet, hvad der kan være på spil i en given situation.

Vi anvender billedkommunikation i form af piktogrammer, tegn til tale og andre kommunikationsmidler som TEACCH og Pecs for de børn, hvor det er nødvendigt. På den måde understøtter vi det talte sprog med billeder og tegn. Ved at kommunikere med børnene ad flere kanaler, giver vi barnet flere muligheder for at forstå budskabet. Selv helt små børn der endnu ikke mestrer det talte sprog, kan gøre sig forståelig ved fx at bruge krop, mimik og for norges vedkommende babytegn eller tegn til tale.

Vi prioriterer børnefællesskaber meget højt og vi ønsker at børnene i leg med andre skal lære at bruge deres kommunikative kompetencer. I legen bliver turtagning og rytme i dialogen en del af sproget/kommunikationen.

Vi ved, at de børn som har meget sprog, ofte også gives meget sprog af de voksne, da barnet inviterer til og indgår i samtale. Vi skal derfor være meget opmærksomme på også at udvide sproget hos det barn, som ikke af sig selv inviterer til dialog.

Fredagssamling i Skovlinden er et eksempel på en situation, der stimulerer børnenes fantasi og inspirerer dem til at bruge sproget. Nogle gange er det via fortælling, hvor børnene hører og lærer om magi, gentagelser og store følelser idet eventyret indeholder elementer af alt det gode, det onde og empati. Andre gange er det via musik og sang, hvor musikkens rytme understøtter rytmen i kommunikation og hvor sange med mange gentagelser, præsenterer nye ord og begreber. Her

deltager vuggestuebørnene sammen med alle andre børn i Skovlinden, da det at være en del af det store fællesskab også er med til at udfordre og stimulere sprogtilegnelsen.

Børnehaven:

Vi holder Samling, hvor der foregår forskellige sprogstimulerende aktiviteter f.eks. sang og rytmer, rim og remser og leg med former og figurer.

Vi har en anerkendende tilgang i forhold til kommunikation. F.eks. være nærværende, huske øjenkontakt og give klare, konstruktive og tydelige beskeder og mange gentagelser. Sproget vokser i de nære relationer, så vi prioriterer at være sammen med børnene i mindre grupper, så der er tid og nærvær til dialog. Vi er opmærksomme på turtagning i dialogen, så alle børn gives mulighed for at tale og lytte. Vi har fokus på at hvert barn skal gives plads til at respondere verbalt og lære at lytte til andre. Nogle børn har brug for længere tid, inden de svarer. Vi taler ikke for barnet, men lader barnet selv udtrykke sig. Vi benævner, hvad ting hedder og gentager mange gange. Børnene præsenteres for lege, hvor man kommunikerer uden ord, fx puste fjer til hinanden, hvor øjenkontakt er signalet.

Vi benytter kommunikationsform med åbne spørgsmål og har en nysgerrig tilgang til børnenes perspektiver og fortællinger. Åbne spørgsmål er spørgsmål hvor barnet ikke blot skal svare ja eller nej. Vi er interesserede i, hvad barnet har at fortælle og stiller nysgerrige spørgsmål.

Vi anvender billedkommunikation, tegn til tale og andre kommunikationsmidler som TEACCH og Pecs for de børn, hvor det er nødvendigt.

Vi prioriterer børnefællesskaber. Børnene skal lære at bruge deres kommunikative kompetencer på et ligeværdigt niveau via leg.

Fredagssamling er et godt eksempel på hvordan sprog, kommunikation og følelser tilegnes og udvikles. Her har vi nogle gange fokus på formidling, læring om magi, følelser og gentagelser. Læring om eventyrets opbygning start – midte og slutning, indhold, det onde og gode, empati mm. Andre gange er det via musik og sang, sproget stimuleres.

Vi arbejder med dialogisk læsning i små grupper, hvor vi bruger materialekasser som indeholder bøger i forskellige genrer og hvor vi ved hjælp af fokusord, konkrete og aktiviteter arbejder med at udvide børnenes ordforråd og begrebsverden. Dialogisk læsning giver kendskab til en histories opbygning og forskellige ordklasser. Det er med til at give børnene et nuanceret sprog og nysgerrighed og forståelse for ord, de ikke kender.

Vi præsenterer børnene for det før-skriftlige sprog. Det er fx ordlyde, skilte vi ser på gåturen, boardmaker m.m.

Vi læser højt for børnene og tager af og til på biblioteket sammen.

Vi vil i løbet af 2023 sætte ekstra fokus på vores sproglige læringsmiljøer og kompetencer i at understøtte børns sproglige udvikling.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse inden for disse to mål?

Aktive børn i dagtilbud – sundere, gladere og klogere børn! Er igangsat af Svendborg Kommune for at give børnene endnu mere leg, bevægelse og motorisk udvikling. Alle medarbejdere er uddannede i Aktive Børn i dagtilbud og husene og dagplejegrupperne er certificeret til at være GazelleBørnehus eller GazelleDagpleje, som er defineret som et sted, hvor der er særligt fokus på fysisk aktivitet som pædagogisk redskab.

Vuggestuen:

Det skal være sjovt og rart for alle: vi er mange forskellige børn og voksne i Skovlinden. Derfor er der også mange forskellige kroppe og måder at bevæge sig på. Det er der plads til hos os. Vi ved, at det ikke er alle børn, der elsker at få pulsen op. Eller at få modellervoks på fingrene. Nogle børn kan ikke gå, enten fordi de ikke har lært det endnu, eller fordi de er født med handicaps, som gør det vanskeligt for dem. Hos os skal der være plads til at være den krop, man er. Derfor tager vi udgangspunkt i at det skal være sjovt og rart og at det nogle kan lide, er andre ikke så vilde med. Vi tilstræber derfor at tilbyde mange forskellige lege og aktiviteter, så alle børn kan være med. Samtidig vil vi gerne udfordre børnene, så de måske får øjnene op for at kunne mere, end de troede, de kunne. Og at opdage nye sider af leg og bevægelse. På den måde kan vi være med til at øge børnenes kropsbevidsthed og kropserfaring.

Det pædagogiske personale går foran med et tydeligt kropssprog, øjenkontakt, mimik og positivt tonefald for at inspirere børnene til at bruge deres krop i mødet med andre.

Det pædagogiske personale skaber en kultur og et trygt miljø med gode fysiske rammer, der kan stimulere og inspirere det enkelte barns mulighed for bevægelse, sansning og kropsforståelse. Vi vil gerne give børnene glæden ved bevægelse og gode motoriske kompetencer og kropsbevidsthed. Det sker blandt andet ved sjove sange med fagter og dans til og andre bevægelseslege. Vi har en god legeplads, som stimulerer sanserne. Der er en sansehave med natur, man kan røre, smage, dufte. Der er bakker, man kan trille ned ad eller kæmpe sig op ad. Der er gynger, sandleg, vandleg og meget mere, som giver børnene mulighed for at udforske hvad kroppen kan. Vi går ture på sti og i skov og oplever at bevæge sig på mange forskellige underlag og i forskelligt vejr.

Vi vil skabe mulighed for at børnene oplever at her er "højt til loftet" og mulighed for både at udforske sig selv i højt tempo med høj puls og i situationer, hvor tempoet er lavt, så barnet mærker sig ned i tempo/arousal. Et eksempel på højt tempo kan være bevægelseslege i samling og et eksempel på low arousal kan være at vi ved skiftning inden putning benytter massage som et redskab til at give børnene fysisk og psykisk velvære og ro på krop og sanser inden middagslur.

Børnene skal mødes af pædagogisk personale, som ser barnets kropslige initiativer og så vidt muligt tager udgangspunkt i det for at bevare børnenes motivation. Vi respekterer at børn er forskellige og tør noget forskelligt i forskelligt tempo og derfor har brug for at vi ser og tager udgangspunkt i det enkelte barns dagsform og zone for nærmeste udvikling. Et eksempel på dette er, at børnene hver dag efter samling slår en kolbøtte på madrassen. Nogle tør ikke de første gange, men ser på. Stille og roligt gør den daglige gentagelse og de andre børns engagement og de voksnes opmuntring, at alle kommer med og oplever glæden ved at slå kolbøtter sammen med de andre børn.

Vi vægter, at børn og voksne inspirerer hinanden og har mere mod på at flytte grænser og mod til bevægelse, når de spejler sig i hinanden. Ved at være tæt på børnene kan vi støtte op om barnets initiativ og dermed få flere børn med i de motoriske lege og når vi voksne bakker hinandens initiativer op og deltager aktivt, vil det forhåbentligt smitte af på børnenes glæde, udvikling og motivation.

Børnehaven:

Det skal være sjovt og rart for alle: vi er mange forskellige børn og voksne i Skovlinden. Derfor er der også mange forskellige kroppe og måder at bevæge sig på. Det er der plads til hos os. Vi ved, at det ikke er alle børn, der elsker at få pulsen op. Eller at få modellervoks på fingrene. Nogle børn kan ikke gå, enten fordi de ikke har lært det endnu, eller fordi de er født med handicaps, som gør det vanskeligt for dem. Hos os skal der være plads til at være den krop, man er. Derfor tager vi udgangspunkt i at det skal være sjovt og rart og at det nogle kan lide, er andre ikke så vilde med. Vi tilstræber derfor at tilbyde mange forskellige lege og aktiviteter, så alle børn kan være med. Samtidig vil vi gerne udfordre børnene, så de måske får øjnene op for at kunne mere, end de troede, de kunne. Og at opdage nye sider af leg og bevægelse. På den måde kan vi være med til at øge børnenes kropsbevidsthed og kropserfaring.

Det pædagogiske personale går foran med et tydeligt kropssprog, der kan inspirere børnene til at bruge deres krop(sprog) i mødet med andre. Børnene skal mødes af pædagogisk personale, som ser barnets kropslige initiativer og så vidt muligt tager udgangspunkt i det for at bevare børnenes motivation.

Vi vægter, at børn inspirerer hinanden og har mod på at flytte grænser og mod til bevægelse, når de spejler sig i hinanden.

Vi skaber fysiske rammer, som giver mulighed for bevægelse. Det er f.eks. at fjerne møbler, så der bliver plads til at kravle, hoppe, trille. Vi vil gerne gøre læringsmiljøerne fleksible, så det der f.eks. den ene dag er et bord, næste dag er en hule, man kan kravle ind under eller klatre henover. Når ting ændrer sig, stimulerer de børns fantasi og giver grobund for nye sjove lege.

Vi prioriterer udelivet højt og er dagligt på legepladsen. På legepladsen sætter de voksne lege i gang, som kan være gode gammeldags fælleslege som Banke bøf, Kyllingemor, hinkeruder, sjippetov m.m. Det er også på legepladsen, børnenes egen leg får god tid og plads. Børnene bruger kroppen, når de graver i sandkassen, når de cykler, når de triller ned ad bakken, når de løfter rundt med de gamle juletræer, når de klatrer i træer m.m. Alle grupper går på tur ca. en dag om ugen og det er ofte skoven, der er målet for turen. En tur i skoven stimulerer motorikken på en anden måde, end legepladsen gør. Det kræver udholdenhed at gå derover, det er et andet underlag at bevæge sig på i skoven, som udfordrer både små og store muskelgrupper. Finmotorikken er i brug, når der skal plukkes blomster eller fanges bænkebidere. Samtidig stimuleres alle sanser.

I børnehaven har vi fælles gymnastik hver onsdag kl. 12.30-12.45. Her sætter voksne sjove bevægelsesaktiviteter i gang ofte til glad musik. Det giver både bevægelse og en dejlig fællesskabsfølelse, når børn og voksne hopper og danser sammen.

I børnehaven er der siesta hver dag efter frokost, hvor vi har en stund med ro til krop og sanser. Her lærer børnene at mærke, hvad der sker i deres krop, når den er i ro. Vi har også ofte børneyoga i mindre grupper i både børnehaven og vuggestue. Ligeledes er der tit fodmassage, sanselege og massage af hinanden på programmet i de små gruppeaktiviteter, som vi har om formiddagen.

Vi er i løbet af hele dagen opmærksomme på at understøtte børnenes frie bevægelser og grundmotoriske færdigheder. Det er f.eks. ved at lade børn gøre alt det selv, som de selv kan. Det være sig at tage sko på, kravle op på trappe, selv tage tøj på, åbne madkassen selv, smøre morgenbrødet selv osv. Vi ved, at det er vigtigt for børns sanseintegration at de får lov at sanse med hele kroppen og at bruge kroppen i mange retninger og bevægelser. Så her må gerne leges med jord og mudder og vi må gerne have bare fødder på legepladsen. I vil også nogle gange se os og børnene gå baglæns ud efter madpakker eller vende med hovedet nedad på stolene og andre sjove positioner. Vi løber måske også ud i regnvejret med bare fødder for at mærke, hvordan det er at få våde fødder og duft af regn i næseborene. Måske kan vi også smage regnen, hvis munden åbnes højt nok.

I musikværksteder præsenteres børnene for forskellige bevægelseslege og der arbejdes med rytme og lyd og hvordan det påvirker kroppen.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science inden for disse to mål?

Vuggestuen:

Når vi bruger naturen, ser vi det som et unikt pædagogisk rum, hvilket giver mulighed for at børnene kan få direkte sanselige og kropslige erfaringer med naturen og naturfænomener i et autentisk miljø. Vi bruger fx vores sansehaver, hvor børnene kan smage forskellig frugt og bær som ribs, æbler, brombær m.m. og dufte til lavendel og citronmelisse. Børnene kan mærke planternes forskellige strukturer, vi har fx bløde lammører og tidsler der stikker. Vi finder bænkebidere, myrer, bier m.m. Vi vil gerne vise børnene naturens trylleri og magi, fx hvordan et lille frø fra en gran-kogle kan blive til et stort træ. Vi giver meget ofte børnene mulighed for at lege og eksperimentere med vand.

Det pædagogiske personale er rollemodeller, der viser børnene de fundamentale værdier som respekt og betænkksomhed i forhold til naturen. Det gør vi fx ved at sortere affald og ved at lære børnene at rydde op efter sig i naturen.

Vi opholder os meget udenfor. Alle aktiviteter kan foregå ude. Vi tager naturen med hjem fx i form af blomsterbuketter, vi plukker på vores små gåture. Vi besøger den nærliggende skov rigtig meget. I skoven kan vi ligge på ryggen og sanse vindens leg med bladene i trækronerne. Eller vi løfter sten og finder smådyr under dem. Måske kan vi høre fugle.

I naturen kan vi arbejde med science og lære børnene om bæredygtighed ved at genanvende og konstruere af forskellige materialer, som sne, hø, træ m.m. Vi sår fx karse i brugte mælkekartoner eller laver papkasser om til huler. Her kan skabes matematisk opmærksomhed ved at kategorisere, systematisere, lege med begreber som stor/lille, tung/let, mange/få. Vi tæller ting, så børnene får en forståelse for mængde og tal.

Vi hjælper børnene med at skabe en mental bro mellem det meget konkrete og det abstrakte. Vi giver børnene mulighed for at udvikle en kreativ, produktiv og kritisk tilgang til omverdenen blandt andet ved at give dem mulighed for at eksperimentere. Vi leger med is, sand, sten, vand.

Vi er i gang med at opkvalificere vores fysiske læringsmiljøer ude, så de bl.a. indbyder til nysgerrighed og at eksperimentere.

Børnehaven:

Når vi bruger naturen, ser vi det som et unikt pædagogisk rum, hvor børnene ofte berører alle læreplanstemaerne. Vi vil gerne vise børnene naturens trylleri og magi, fx hvordan et lille frø fra en grankogle kan blive til et stort træ. Træet kan vi bruge til et bål eller vi kan bygge en hule. Vi er i den nærliggende skov så meget som muligt.

Det pædagogiske personale er rollemodeller, der viser børnene de fundamentale værdier som respekt og betænksomhed i forhold til naturen. Når børn får gode oplevelser i naturen, kommer de til at holde af den og passe på den. Fx deltager vi i affaldsindsamling og lærer børnene om affaldssortering.

Vi tager afsæt i børnenes umiddelbare glæde og sansning, nysgerrighed og spørgelyst. Vi stiller åbne og nysgerrige spørgsmål til børnenes forståelse af sammenhæng i naturen og omverdenen.

I naturen kan vi arbejde med science og lære børnene om bæredygtighed ved at genanvende og konstruere af forskellige materialer, som sne, hø, træ m.m. Her kan skabes matematisk opmærksomhed ved at kategorisere, systematisere, lege med begreber som stor/lille, tung/let, mange/få.

I samling skaber vi forståelse, undren og respekt for naturens sammenhænge, fx spiser vi kerner fra en solsikke og snakker om højden på planten, egen højde, fugle der spiser kernerne osv. Ved hjælp af bøger og plakater om natur lærer vi børnene at genkende nogle af de dyr og planter, de finder i naturen og på legepladsen. Om foråret har vi et akvarie med haletudser og følger med i deres udvikling.

Vi sår fx tomater, karse og squash og vi laver forløb med eksempelvis æbler, hvor børnene præsenteres for æbler på mange måder og er med til at lave måltider ud af æblerne. I skoven henter vi brombær og laver marmelade af dem og vi køber strudseæg og finder ud af, hvor meget omelet der kan laves af sådan et.

Vi eksperimenterer og leger og lærer gennem børnenes naturlige nysgerrighed og de voksnes udfordrende spørgsmål. Fx Hvor slukker man for vandet i bækken? Hvis jeg tager en isklump med hjem og gemmer den i skuffen, hvad sker der så? I naturen kan der leges og eksperimenteres. Både igennem børnenes eksisterende viden og erfaring og igennem pædagogernes undrende og udfordrende spørgsmål og igangsættelse af lege og aktiviteter. Vi har en dødekasse, hvor børnene kan følge med i fx den døde fasans forrådnelsesproces. Vi tæller mange forskellige ting, så børnene får en forståelse for mængde og tal. Vi arbejder med former og figurer i naturen omkring os eller lærer at genkende symboler på de vejskilte, vi går forbi på vores tur.

Vi er i gang med at udvikle på vores fysiske læringsmiljøer ude og har i den forbindelse øje for, at der er mulighed for fordybelse, undren og at eksperimenter med natur og science.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab inden for disse to mål?

Musik til SVEND – musik i dagtilbud. Svendborg byråd har fra 1. januar 2016 valgt at alle børn i 0-5 års alderen tilbydes musik i Svendborgs dagtilbud. Musik styrker børns kreative udvikling, deres sproglige, motoriske og sociale færdigheder. Derudover er musik sjov og glæde, og har, som vi alle ved, en kæmpe værdi i sig selv.

Vuggestuen:

I vuggestuen har vi fokus på de æstetiske processer, hvor børnene oplever at få stimuleret fantasi, kreativitet, nysgerrighed og fællesskab. Det kan være i små daglige situationer, hvor vi tegner med kridt på fliserne eller hvor vi leger med papir, lim og glimmer. Vi maler og tegner og prøver forskellige materialer af.

Ved at lave små skuespil med børnene, hvor vi fx dramatiserer børnesange, fører vi børnene ind i det forunderlige univers med fantasi og kreativitet.

Vi synger og spiller forskelligt musik og danser til det. Det sker i det daglige i grupperne og om fredagen til fællessamling for hele huset. Vi har ansat musikpædagog, som laver musikværksteder for alle børn hver uge.

Ved aktiviteter og lege i små grupper skaber vi fællesskaber på tværs af vores forskellighed og går til hinanden med nysgerrighed og respekt. Vi taler om, hvad det vil sige at være en god ven og hvad venskab er.

Der er mange oplevelser at hente ved at tage på ture ud af vuggestuen. Vi tager på besøg i byen, på havnen, på biblioteket, i skoven og stranden. Ved at opleve omverdenen stimuleres børnenes nysgerrighed og opmærksomhed på verden omkring dem.

Kultur er også fællesskaber omkring måltider. Vi laver aktiviteter med mad såsom maddag, madleg, bagedage, hvor vi skaber læring i forhold til traditioner, normer og værdier forbundet med måltider. Vi vægter at måltidet skal være en rar og god oplevelse, hvor vi sammen nyder fællesskabet omkring det at spise.

Vi indfører børnene i gamle legetraditioner og lærer dem nye legemuligheder bl.a via det digitale univers og vi fejrer mærkedage og højtider som fastelavn og jul.

Børnehaven:

I børnehaven har vi fokus på de æstetiske processer, hvor børnene oplever at få stimuleret fantasi, kreativitet, nysgerrighed og fællesskab. Det kan være i små daglige situationer, hvor vi tegner med forskellige slags farver eller hvor vi klipper og klistrer og skaber små kunstværker. Vi maler og tegner og prøver forskellige materialer af.

Ved at lave små skuespil eller dramatisere børnesange fører vi børnene ind i det forunderlige univers med fantasi og kreativitet.

Vi synger og spiller forskelligt musik og danser til det. Det sker i det daglige i grupperne og om fredagen til fællessamling for hele huset. Vi har en musikpædagog, som laver musikværksteder. Gennem musikken blomstrer fællesskaber og børnene øver sig i regulering og samstemning med andre gennem rytmer, tempo, intensitet i musikken.

Vi skaber fællesskaber på tværs af vores forskellighed og går til hinanden med nysgerrighed og respekt og vi taler om, hvad det vil sige at være en god ven og hvad venskab er.

Der er mange oplevelser at hente ved at tage på ture ud af børnehaven. Vi tager på besøg i byen, på havnen, på biblioteket, i skoven og stranden. Vi tager til børneteater og i biografen, når der er mulighed for det. Ved at opleve omverdenen stimuleres børnenes nysgerrighed og opmærksom-

hed på verden omkring dem. Vi har ladcykler, så vi kan tage af sted i mindre grupper, hvor nærværet er i højsædet eller vi kan køre afsted i den store bus, når det er muligt for os at låne den af et andet børnehus.

Måltidet er et tidspunkt på dagen, hvor børnene oplever et fællesskab, som er bundet op på traditioner. Vi vægter at måltider skal være en rar og god stund, hvor vi er sammen om det at finde ro på kroppen og sidde og tale stille sammen, mens vi spiser. Her får børnene ofte øje på ligheder og forskelle i det, de hver især har med i madpakkerne. Vi laver maddage, hvor vi skaber læring i forhold til traditioner, normer og værdier forbundet med måltider.

Vi indfører børnene i gamle legetraditioner og lærer dem nye legemuligheder og vi fejrer mærkedage og højtider som fx fastelavn og jul.

Vi vil prioritere temauger i 2023, som skal være indenfor området kultur og æstetiske læreprocesser. Det kan være teater, musik, eventyr, kunst o.lign.

Gennem kulturelle udtryksformer giver vi vores følelser et sprog, fx ved at male farver efter humør og afspille eller synge sange, der matcher en følelse.

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at skabe en evalueringskultur, som er relevant for praksis. Evalueringspraksissen i hverdagen afspejles ved brug af forskellige evalueringsredskaber- og former, som sker løbende og sætter lys på de små ting i hverdagen i form af selvrefleksion og justering af handling – både hos den enkelte og i professionelle læringsfællesskaber – sammen med interne og eksterne samarbejdspartnere.

Alle grupper i Skovlinden har gruppemøder min. hver 3. uge. På disse evalueres den forgangne periodes pædagogiske aktiviteter, proces-indhold samt hverdagspraksis. Evalueringen sker ved hjælp af forskellige materialer fx Tegn på læring, Smtte-model, Vækstmodel, refleksion over Mål samt Tegn på børns læring.

På personalemøder og gruppemøder arbejdes med evaluering vha. Vækstmodellen efter behov. Det kan fx være en fælles refleksion om hvordan legepladsen anvendes eller hvordan samling fungerer.

For mange børn i huset udarbejdes der handleplaner. Disse evalueres løbende med fokus på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø samt det pædagogiske personales tilgang til barnet skaber gode trivsels – og læringsmuligheder for barnet.

I dagligdagen skaber vi refleksion og faglig sparring ved at være nysgerrige på egen og andres praksis, for derved hele tiden at optimere det pædagogiske miljø. Vi samarbejder tæt med andre

faggrupper samt med forældrene og får derved "øjne udefra" som hjælp til at se, hvor det vi gør, er godt og hvor vi kan blive bedre.

Hvordan dokumenterer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at bruge forskellige tilgange og metoder, der løbende kan dokumentere arbejdet og sammenhængen.

Vi dokumenterer på AULA via billeder, øjebliksfortællinger samt nyhedsbreve, hvordan vi arbejder med det pædagogiske læringsmiljø og de pædagogiske mål.

Vi indsamler data i form af observationer og nedskrevne refleksioner.

Vi dokumenterer for egen lærings skyld. Dvs. vi indsamler fx børns udsagn om et emne på små gule sedler for at blive klogere på, hvad børnene er optagede af og får ud af det, vi præsenterer dem for. Så vi derud fra kan justere vores praksis.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hver andet år?

I Svendborg Kommune benytter dagtilbuddene en evalueringsskabelon, som rummer de lovmæssige forpligtelser til den evaluering, der skal foretages mindst hvert andet år. Evalueringen offentliggøres sammen med den pædagogiske læreplan på dagtilbuddenes hjemmeside inden 1. juli 2022.

Vi har evalueret arbejdet med den pædagogiske læreplan 2020-2022. (Se andet dokument.)

